

## ATODIAD 2

### 9.2 Y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio

9.2.1 Bydd y Cyngor yn penodi Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio i gyflawni'r swyddogaethau a ddisgrifir yn Adran 13 y Cyfansoddiad hwn ac yn unol ag adrannau 81-87 y Mesur.

9.2.2 Bydd y Pwyllgor yn cynnwys ???? Aelod sy'n Gynghorwyr ( sef dwy ran o dair o'r Aelodaeth) a rhaid fod un rhan o dair (????) yn aelodau lleyg a dim mwy nag un Aelod o'r Cabinet neu gynorthwydd Cabinet ( mae'n dderbyniol cael dim un) (ni chaiff yr Aelod o'r Cabinet fod yr Arweinydd).

9.2.3 Penodir Cadeirydd ac Is Gadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu ganddo. Rhaid i'r Cadeirydd fod yn aelod lleyg ac ni chaiff ef/hi fod yn Aelod neu gynorthwydd o'r Cabinet ond caiff fod yn Aelod lleyg, a chaiff fod yn Aelod o grŵp gweithredol dim ond os nad oes grwpiau gwrthblaid.

9.2.3 Mae cyfarfod o bwyllgor llywodraethu ac archwilio i'w gadeirio—

(a) gan gadeirydd y pwyllgor, neu

(b) os yw cadeirydd y pwyllgor yn absennol, gan y dirprwy gadeirydd.

(c) os yw cadeirydd y pwyllgor a'r dirprwy gadeirydd ill dau yn absennol caiff y pwyllgor benodi aelod o'r pwyllgor nad yw'n aelod o'r Cabinet , nac yn gynorthwydd i'r Cabinet , i gadeirio'r cyfarfod."

9.2.4 Caiff holl Aelodau'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu bleidleisio ar unrhyw fater gerbron y Pwyllgor.

## ADRAN 13 RHAN 1

### PWYLLGOR A LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO

- Ceir manylion am gyfansoddiad y pwyllgor hwn yn Adran 9 y Cyfansoddiad.
- Mae'r tablau isod yn rhestru'r swyddogaethau penodol yn Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Trefniadau Gweithrediaeth) (Swyddogaethau a Chyfrifoldebau) (Cymru) 2007 (sef swyddogaethau nad ydynt i fod yn gyfrifoldeb i Weithrediaeth awdurdod) sydd wedi eu dirprwyo i'r pwyllgor. Mae'r penawdau, rhifau a llythrennau yn cyd-fynd gyda'r hyn sydd yn y Rheoliadau.
- Yn y drydedd golofn nodir os yw swyddogaeth wedi ei dirprwyo ymlaen i brif swyddog. Ceir manylion pellach am hawliau'r prif swyddog, gan gynnwys unrhyw gyfyngiad am yr hawl i weithredu yn y Cynllun Dirprwyo i Swyddogion yn Atodiad 3 i Adran 13 o'r Cyfansoddiad.

Swyddogaethau na all fod yn gyfrifoldeb i'r Weithrediaeth.

#### FF. Swyddogaethau Amrywiol

Swyddogaeth	Darpariaeth mewn Deddf neu Offeryn Statudol	Dirprwyo - (yn amodol ar unrhyw gyfyngiadau yn y Cynllun Dirprwyo i Swyddogion)
1. Y ddyletswydd i gymeradwyo datganiad awdurdod o'i gyfrifon, ei incwm, a'i wariant a'i fantolen neu ei gofnod o dderbyniadau a thaliadau (yn ôl fel y digwydd).	Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2005.	

#### Swyddogaethau o dan fesur llywodraeth leol (Cymru) 2011

Mae'r pwyllgor yn gyfrifol am gyflawni'r swyddogaethau statudol canlynol o dan Adran 81 Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011( fel y diwygwyd) :

- (a) arolygu materion ariannol yr awdurdod a chraffu arnynt,
- (b) llunio adroddiadau a gwneud argymhellion mewn perthynas â materion ariannol yr awdurdod,
- (c) adolygu ac asesu trefniadau'r awdurdod ar gyfer rheoli risgiau, rheolaeth fewnol **asesu perfformiad** a llywodraethu corfforaethol,
- (ch) llunio adroddiadau a gwneud argymhellion i'r awdurdod ynghylch digonolrwydd ac effeithiolrwydd y trefniadau hynny,
- (d) **I adolygu ac asesu gallu'r awdurdod i ymdrin a chwynion mewn modd effeithiol**
- (e) **I lunio adroddiadau a gwneud argymhellion mewn perthynas a gallu'r awdurdod i ymdrin a chwynion mewn modd effeithiol.**
- (f) arolygu trefniadau archwilio mewnol ac allanol yr awdurdod, ac
- (g) adolygu'r datganiadau ariannol a lunnir gan yr awdurdod.
- (h) **Gweithredu swyddogaethau Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ym Mhennod 1 o Ran 6 o Ddeddf Llywodreath Leol ac Etholiadau (Cymru ) 2021 (perfformiad prif gynghorau a'u llywodrethu).**

#### Swyddogaethau Eraill.

Bydd y pwyllgor hefyd yn gyfrifol am gyflawni'r swyddogaethau canlynol :-

- (i) hybu rheolaeth fewnol, gan sefydlu amserlen i adolygu rheolaeth, datblygu diwylliant sydd yn milwrio yn erbyn twyll ac adolygu gweithdrefnau cyllidol;
- (ii) canolbwyntion adnoddau archwilio'r Cyngor trwy gytuno ar gynlluniau archwilio a monitro darpariaeth archwilio;

- (iii) monitro perfformiad archwilio trwy sicrhau gwaith swyddogion o fewn amserlenni, sicrhau bod adroddiadau archwilio yn cael eu cyhoeddi yn brydlon ac yr ymatebir iddynt yn yr un modd, monitro cwblhau'r cyfrifon a sicrhau y gweithredir argymhellion archwilio;
- (iv) ystyried sylwadau a phryderon am wasanaethau unigol ar lefel sirol, ar sail adroddiadau gan y swyddogion o'r Cyngor, y Comisiwn Archwilio neu'r Archwiliwr Dosbarth a monitro ymateb a gweithrediad ar argymhellion neu ganfyddiadau'r adroddiadau;
- (v) adolygu a chraffu ar faterion yn ymwneud â gweithrediad mewnol y Cyngor megis strategaethau corfforaethol, partneriaethau, ymgysylltu , trawsnewid busnes, trefniadau effeithlonrwydd a'r gweithlu a'r swyddogaethau a gyflawnir gan yr Adran Gyllid, yr Adran Gefnogaeth Gorfforaethol a'r Tim Arweinyddiaeth.